

Yayımlayan Kuruluş: International Test Commission and Association of Test Publishers

Yayın Yılı: 2022

Anahtar Sözcükler: Teknoloji, ölçme ve değerlendirme, beceri odaklı sınavlar.

Özet

Bu rapor, Uluslararası Test Komisyonu ve Test Yayıncıları Birliği tarafından dijital sınavların tasarımı, uygulanması, puanlanması ve sınavlardan elde edilen puanların amaçlarına uygun kullanımı için ölçme ve değerlendirme alanından en iyi uygulamaları paylaşmak amacıyla yazılmıştır. Ayrıca bu tür sınavların geçerliliği, güvenilirliği, erişilebilirliği, veri güvenliği ve gizliliği gibi konularda farklı paydaşlara rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Rapor dört bölümden oluşmaktadır. Bölüm 1'de raporun arka planı, amacı ve geliştirilme yaklaşımı açıklanmakta olup rapor-

da kullanılan başlıca kaynakların listesi sunulmaktadır. Bölüm 2'de geçerlilik ve güvenilirlik gibi ölçme ve değerlendirme alanında kullanılan başlıca kavramların tanımları yapıldıktan sonra teknoloji tabanlı değerlendirmelerde ortaya çıkabilecek problemler ele alınmaktadır. Raporun en kapsamlı bölümü olan Bölüm 3 kendi içinde 11 bölüme ayrılmıştır. Her alt bölümde test geliştirme döngüsünde yer alan bir konu ile ilgili önemli hususlar tartışılmakta ve tavsiyeler örnekler ve açıklamalarla birlikte sunulmaktadır. Son olarak Bölüm 4'te hızla gelişmekte olan yapay zekâ ve büyük veri gibi teknolojilerin sınavlarda kullanılmasına yönelik bir tartışma yer almaktadır. Ölçme ve değerlendirme alanında uluslararası platformda tanınan 100'den fazla araştırmacının yazar olarak katkı sunduğu bu kapsamlı rapor; politika yapımcılar, test geliştiriciler ve test uzmanlarına dijital sınavların üretiminden uygulanmasına kadar her adımında nelere dikkat edilmesi gerektiğini açıklamakta olup bu anlamda bir yol haritası olarak kullanılabilir.

Öneriler

Bu raporda;

- Teknoloji tabanlı sınavların kullanımı konusunda karar verirken öncelikle hedef katılımcı kitlesinin özelliklerinin düşünülmesi ve teknoloji kullanımının katılımcılarda herhangi bir dezavantaja yol açıp açmayacağı değerlendirilmesi,
- Teknoloji tabanlı sınavların planlamaları üç boyutu kapsayacak şekilde (teknolojinin sınava entegrasyonu, katılımcıların sınav arayüzü deneyimleri insan ve sınav puanlarının psikometrik özellikleri) yapılması,
- Teknoloji tabanlı sınavlardan elde edilen katılımcıların performansları ile ilgili verilerin güvenli bir şekilde toplanması, kayıt altına alınması ve değerlendirilmesi için kurum ve kuruluşların baştan uca test güvenliğini sağlayıcı protokoller geliştirmesi ve bu protokollerde yazılanları takip etmesi,
- Yapay zekânın sınavlarda kullanılması ile ilgili mevzuat çalışmaları pek çok ülkede henüz tamamlanmadığı için kurum ve kuruluşların bu anlamda gerekli tedbirleri alması önerilmektedir.